

§ 28**Zákazník****(1) Zákazník má právo**

- a) na uzavření smlouvy o připojení a na připojení svého odběrného elektrického zařízení k přenosové soustavě nebo k distribuční soustavě, pokud splňuje podmínky připojení a obchodní podmínky stanovené Pravidly provozování přenosové soustavy nebo Pravidly provozování distribuční soustavy a má k připojení souhlas vlastníka dotčené nemovitosti,
- b) nakupovat elektřinu od držitelů licence na výrobu elektřiny a od držitelů licence na obchod s elektřinou, nakupovat elektřinu z jiných států nebo na krátkodobém trhu s elektřinou organizovaném operátorem trhu,
- c) na dopravu dohodnutého množství elektřiny do odběrného místa za cenu uplatněnou v souladu s cenovou regulací,
- d) na informace o celkové směsi paliv dodavatele a informace o dopadu na životní prostředí,
- e) na bezplatnou volbu a změnu dodavatele elektřiny,
- f) nabízet a poskytovat podpůrné služby k zajištění provozu elektrizační soustavy za podmínek stanovených Pravidly provozování přenosové soustavy nebo Pravidly provozování distribuční soustavy,
- g) poskytovat a rozúčtovat jiné osobě elektřinu odebranou zákazníkem prostřednictvím vlastního nebo jím provozovaného odběrného elektrického zařízení o napětí do 52 kV včetně.

(2) Zákazník je povinen

- a) řídit se pokyny technického dispečinku provozovatele přenosové soustavy nebo technického dispečinku provozovatele distribuční soustavy, ke které je jeho zařízení připojeno, a Pravidly provozování přenosové soustavy nebo Pravidly provozování distribuční soustavy,
- b) umožnit instalaci měřicího zařízení provozovatel přenosové soustavy nebo provozovateli distribuční soustavy,
- c) umožnit přístup k měřicím zařízením provozovateli přenosové soustavy nebo provozovateli distribuční soustavy,
- d) udržovat svá odběrná elektrická zařízení ve stavu, který odpovídá právním předpisům a technickým normám,
- e) předávat operátorovi trhu technické údaje ze smluv o dodávce elektřiny, pokud je subjektem zúčtování,

- f) provádět dostupná technická opatření zamezující ovlivňování kvality elektřiny v neprospěch ostatních účastníků trhu s elektřinou,
 - g) podílet se podle výše odebíraného příkonu na úhradě oprávněných nákladů provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele distribuční soustavy spojených s připojením svého zařízení a se zajištěním požadovaného příkonu,
 - h) při změně parametrů elektřiny upravit na svůj náklad svá odběrná elektrická zařízení tak, aby vyhovovala těmto změnám,
 - i) zaregistrovat se u operátora trhu před uskutečněním dodávky elektřiny od jiného výrobce elektřiny nebo obchodníka s elektřinou,
 - j) uhradit dodavateli poslední instance dodávku elektřiny podle § 12a, a to od okamžiku zahájení této dodávky,
 - k) při stavebních úpravách distribuční soustavy anebo její části, včetně přípojek, umožnit změnu místa připojení, včetně změny umístění měřicího zařízení na veřejně přístupná místa; dojde-li v důsledku stavebních úprav ke změně umístění měřicího zařízení, považuje se elektrické zařízení za ním za odběrné elektrické zařízení v majetku vlastníka nemovitosti; veškeré náklady změny hradí provozovatel distribuční soustavy,
 - l) při uplatnění práva na volbu dodavatele podle odstavce 1 písm. e) dodržovat sjednanou délku výpovědní doby, jedná-li se o smlouvu na dobu neurčitou.
- (3) Na odběrných elektrických zařízeních, kterými prochází neměřená elektřina, nesmí být prováděny žádné zásahy bez předchozího souhlasu provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele distribuční soustavy.
- (4) Zákazník může provozovat vlastní náhradní zdroj, pokud je propojen s přenosovou soustavou nebo s distribuční soustavou, pouze po dohodě s provozovatelem přenosové soustavy nebo provozovatelem distribuční soustavy.
- (5) Zákazník může provozovat výrobu elektřiny s instalovaným výkonem do 10 kW, pokud je propojena s přenosovou soustavou nebo s distribuční soustavou a pokud není ve stejném odběrném místě připojena jiná výrobní elektřina, pouze na základě uzavřené smlouvy o připojení, která zahrnuje i připojení výrobní elektřiny. V tomto případě se na zákazníka dále vztahují práva podle § 23 odst. 1 písm. a) a povinnosti podle § 23 odst. 2 písm. a), c), e), i, a j).
- (6) V případě provozování výrobní elektřiny podle odstavce 5 je zákazník dále povinen
- a) zajistit, aby k výrobě elektřiny byla používána technická zařízení, která splňují požadavky bezpečnosti a spolehlivosti stanovené právními předpisy a technickými normami,
 - b)

zajistit, aby práce spojené s instalací a provozem výroby elektřiny prováděny osobami s odbornou způsobilostí,

- c) vyrábět elektřinu tak, aby nedošlo k ohrožení života a zdraví osob, majetku nebo zájmu na ochranu životního prostředí.**

(7) Vlastník nemovitosti, do které je zákazníkům dodávána elektřina na základě smlouvy, je povinen

- a) tuto dodávku zákazníkům umožnit,**
b) udržovat společnou domovní elektrickou instalaci sloužící pro tuto dodávku ve stavu, který odpovídá právním předpisům a technickým normám,
c) poskytovat technické údaje o společné domovní elektrické instalaci držiteli licence na distribuci elektřiny,
d) umožnit držiteli licence na distribuci elektřiny přístup k této společné domovní instalaci.

Ustanovení § 28 upravuje především práva a povinnosti zákazníka, ale i subjektů jiných – konkrétně vlastníka nemovitosti v odstavci 7. Ačkoli je zákazník takovým účastníkem trhu, který nakupuje elektřinu pro svou vlastní spotřebu, v odstavci 5 je upraveno oprávnění zákazníka provozovat výrobu elektřiny za určitých podmínek, aniž by tím došlo ke změně jeho postavení.

Obsah výkladu

I. Definice zákazníka	1–6
II. Práva zákazníka	7–
1. Připojení odběrného elektrického zařízení	32
2. Nákup elektřiny	165
3. Právo na dopravu elektřiny	219
4. Právo na informace o celkové směsi paliv dodavatele a informace o dopadu na životní prostředí	23
5. Právo na bezplatnou volbu a změnu dodavatele elektřiny	24–
6. Právo nabízet a poskytovat podpůrné služby	287
7. Právo poskytovat a rozúčtovat jiné osobě elektřinu	31
III. Povinnosti zákazníka	33–
1. Povinnost řídit se pokyny technického dispečinku a Pravidly provozování distribuční nebo přenosové soustavy	363 36
2. Povinnost umožnit instalaci měřicího zařízení	37–
3. Povinnost umožnit přístup k měřicím zařízením	41
4. Povinnost udržovat odběrná elektrická zařízení v odpovídajícím stavu	443 46

5. Povinnost předávat operátorovi trhu technické údaje ze smluv o dodávce	47– 48
6. Povinnost provádění technických opatření k zabránění ovlivňování kvality elektřiny	49
7. Povinnost podílu na úhradě oprávněných nákladů	50–
8. Povinnost úpravy odběrného elektrického zařízení při změně parametrů elektřiny	53 2 54
9. Povinnost zaregistrovat se u operátora trhu	55–
10. Povinnost úhrady dodavateli poslední instance	57 6
11. Povinnost umožnění změny místa připojení	60 9
12. Povinnost dodržení výpovědní doby při změně dodavatele	63 2
IV. Zákaz zásahů na odběrných elektrických zařízeních	64– 65
V. Náhradní zdroj	66–
VI. Zákazník provozující výrobu elektřiny	68 7
VII. Povinnosti vlastníka nemovitosti	76 5 81

I. Definice zákazníka

Zákazník je v **EnerZ** legálně definován; podle § 2 odst. 2 písm. a) bodu 17 se **1** zákazníkem rozumí osoba, která nakupuje elektřinu pro své vlastní konečné užití v odběrném místě (§ 2 **236–241**). Stejným způsobem je definován i zákazník v plynárenství [§ 2 odst. 2 písm. b) bod 25]. V teplárenství je pojem vymezen v § 2 odst. 2 písm. c) bodu 4. Legální definice zákazníka v elektroenergetice nicméně není ideální, je navázána na spotřebu v odběrném místě, což nekoresponduje s dalšími ustanoveními obsaženými v § 28 [například s odstavcem 1 písm. g)]. Nadto legální definice odběrného místa používá jako jeden z jeho znaků připojení k přenosové nebo k distribuční soustavě [§ 2 odst. 2 písm. a) bod 6], přitom však místo odběru může být připojeno za pomoci přímého vedení přímo k výrobně elektřiny [§ 2 odst. 2 písm. a) bod 9]. I zákazník odebírající elektřinu přímým vedením je zákazníkem podle § 28.

Zákazník je jedním z účastníků trhu s elektřinou [§ 22 odst. 1 písm. f)], který má však **2** relativně specifické postavení. Zákazník je totiž chápán jako účastník trhu s elektřinou, který je hoden určité ochrany, neboť je jako konečný odběratel na dodávkách elektřiny zásadně existenčně závislý (fyzická osoba – člověk elektřinu potřebuje v současnosti k uspokojování základních životních potřeb, právnická osoba či fyzická osoba podnikající nemůže vykonávat výdělečnou činnost atp.). Mezi základní povinnosti Úřadu proto podle § 17 odst. 4 patří mimo jiné ochrana oprávněných zájmů zákazníků v energetických odvětvích, jakož i podpora ochrany těchto zájmů s cílem uspokojení

všech přiměřených požadavků na dodávku energií. Ochrana zákazníka na zákonné úrovni se promítá do celé řady ustanovení **EnerZ**. Mezi nimi je možné jmenovat zejména § 11a upravující některá opatření na ochranu zákazníka.

Zákazníkem může být právnická i fyzická osoba, podnikající i nepodnikající, zásadní je **3** pouze hledisko konečné spotřeby v odběrném místě. Kategorie zákazníka ovšem není jednoduší, dále můžeme odlišovat kupříkladu zákazníka „v postavení spotřebitele“ a zákazníka jako „slabší smluvní stranu“. Ačkoli **EnerZ** zákazníka v postavení spotřebitele nijak nevymezuje (na rozdíl od **EiKom**), tento pojem používá. Při jazykovém výkladu tohoto pojmu se nabízí využít legální definice obsažené v jiných zákonech (nejlépe z téhož právního odvětví).

Obsah pojmu spotřebitel je třeba dovodit z jiných právních předpisů, a to i při zachování **4** nutné dávky obezřetnosti. *„Význam právních definic se (...) začasť přeceňuje. (...) Není-li definice stanovena v právním předpise, musí být pojem vyložen orgánem aplikace práva tak, aby odpovídal tomu významu, který má v jazyce obecném (rozuměj neprávním). Ostatně i ÚS v rozhodnutí III. ÚS 124/96 uvedl: „Jednotnost právního řádu je v rovině právního jazykacromě jiného spjata s konstantností významů přisuzovaných jazykovým výrazům, tj. s vyloučením polysémie a homonymie. Výjimkou je pouze rozlišování samotným zákonodárcem, a to explicitně, formou legální definice, nebo implicitně, tedy když je odlišnost významů, přisuzovaných jednomu výrazu, zřejmá z kontextu. Pakliže tedy právní předpis obsahuje legální definici pojmu, omezující její použití pouze pro účely daného předpisu, plyne z toho nutnost ve vztahu k významu stejného pojmu, obsaženého v jiných předpisech“* (NSS 2 AS 37/2009).

OchSpotř jako veřejnoprávní předpis definuje spotřebitele v § 2 odst. 1 písm. a) jako **5** fyzickou osobu, která nejedná v rámci své podnikatelské činnosti nebo v rámci samostatného výkonu svého povolání. Ačkoli je tato definice nastavena pouze „pro účely tohoto zákona“, je přesto ji nutné jako základní veřejnoprávní definici spotřebitele reflektovat. **ObčZ** jako soukromoprávní kodex vymezuje spotřebitele v § 419 jako každého člověka, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná. Definici obsaženou v **OchSpotř** je třeba považovat za základní, obecnou definici spotřebitele ve veřejném právu (a to přesto, že definice je stanovena „pro účely tohoto zákona“, tj. **OchSpotř**); stejně tak vymezení pojmu v § 419 **ObčZ** je stěžejní pro účely celého soukromého práva. Nicméně blízkost obou definic je zřejmá.

Distinkce mezi různými „kategoriemi“ zákazníků je důležitá, neboť ne každému **6** zákazníkovi svědčí všechna práva daná **EnerZ**. Například v § 11a se některá

ustanovení vztahují pouze na spotřebitele, podle § 17 odst. 7 písm. e) je omezena možnost některých zákazníků podat návrh na zahájení sporného řízení.

II. Práva zákazníka

Do odstavce 1 komentovaného ustanovení jsou koncentrována práva zákazníka (aniž by se samozřejmě jednalo o taxativní výčet, další práva svědčící jen určitým kategoriím zákazníků jsou upravena v § 11a). **7**

1. Připojení odběrného elektrického zařízení

Podle písmene a) v odstavci 1 má zákazník právo na uzavření smlouvy o připojení a na připojení svého odběrného elektrického zařízení k přenosové soustavě nebo k distribuční soustavě, pokud splňuje podmínky připojení a obchodní podmínky stanovené Pravidly provozování přenosové soustavy nebo Pravidly provozování distribuční soustavy a má k připojení souhlas vlastníka dotčené nemovitosti. **8**

Právo na připojení se vztahuje k odběrnému elektrickému zařízení, které není samo o sobě v EnerZ přímo definováno. Vždy je však nedílně spojeno s odběrným místem, které už legislativně definováno je, a to jako místo, které je připojeno k přenosové nebo k distribuční soustavě a kde je instalováno odběrné elektrické zařízení jednoho zákazníka, včetně měřících transformátorů, do něhož se uskutečňuje dodávka elektřiny [§ 2 odst. 2 písm. a) bod 6]. Vzájemnou podmíněnost přítomnosti odběrného elektrického zařízení a odběrného místa objasňoval NS. *„Existence odběrného elektrického zařízení a odběrného místa jsou vzájemně podmíněné v tom smyslu, že lze dodávat elektrickou energii jen tam, kde je umístěno technicky způsobilé odběrné zařízení jednoho odběratele, jehož odběr je měřen jedním měřicím zařízením. Odběrné místo při dodávce elektřiny je proto určeno budovou, v níž se nacházejí odběrná zařízení. Sloupek, v němž je umístěna hlavní domovní skříň, je součástí přípojky, a nikoliv odběrného místa“* (NS 33 Cdo 2726/2009). **9**

Připojení je možné realizovat v souladu se zákonem výlučně na základě smlouvy o připojení podle § 50 odst. 3, kteroužto se provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy zavazuje připojit k přenosové soustavě nebo k distribuční soustavě zařízení žadatele pro výrobu, distribuci nebo odběr elektřiny a zajistit dohodnutý rezervovaný příkon nebo výkon a žadatel se zavazuje uhradit podíl na oprávněných nákladech na připojení; smlouva musí být písemná. Připojení je nezbytným předpokladem pro navazující dodávku elektřiny do odběrného místa. **10**

Právo na uzavření smlouvy o připojení a následnou realizaci připojení je podmiňováno splněním podmínek připojení a obchodních podmínek stanovených Pravidly provozování přenosové soustavy nebo Pravidly provozování distribuční soustavy a souhlasem vlastníka dotčené nemovitosti. Tato Pravidla provozování schvaluje Úřad (§ 97a), přičemž musejí být nejen v souladu s právním předpisem, ale nesmějí ani zakládat značnou nerovnováhu v právech a povinnostech účastníků trhu. Požadavek na splnění podmínek stanovených Pravidly proto nezakládá neodůvodněné překážky v realizaci připojení.

V kontextu s právem na připojení je nutno poukázat na nesrovnalost, které se **12** zákonodárce dopustil. Zákazník v elektroenergetice je v § 2 odst. 2 písm. a) bodu 17 definován jako osoba, která nakupuje elektřinu pro své vlastní konečné užití v odběrném místě. Nákup elektřiny však nelze uskutečnit, aniž by již odběrné elektrické zařízení připojeno bylo. Legální definice zákazníka tedy vymezuje jako osobu, jejíž odběrné elektrické zařízení již připojeno bylo, tudíž zakotvení nárokovatelného práva na připojení působí v tomto kontextu a tomto ustanovení nadbytečně (byť je samozřejmě úprava připojovací povinnosti nezbytná).

Právu zákazníka odpovídá povinnost provozovatele distribuční soustavy podle § 25 **13** odst. 10 písm. a), ačkoli je potřeba podotknout, že zákonodárce jednoznačně nastavenou připojovací povinnost poněkud zatemnil, když provozovateli distribuční soustavy mimo jiné ukládá, aby každému, kdo požádá o připojení k distribuční soustavě, *stanovil podmínky a termín připojení* (§ 25 **121–129**). Stejná úprava platí i pro provozovatele přenosové soustavy podle § 24 odst. 10 písm. a). Existence připojovací povinnosti je nicméně jednoznačná, jediným důvodem, pro který by připojení zákazníka mohl provozovatel odmítnout, je prokazatelný nedostatek kapacity zařízení pro distribuci nebo při ohrožení spolehlivého a bezpečného provozu distribuční soustavy nebo přenosové soustavy.

Podrobnou úpravu v oblasti připojení obsahuje **PPřiEI**, která blíže stanoví podmínky **14** připojení a dále způsob stanovení podílu nákladů spojených s připojením a se zajištěním požadovaného příkonu.

Pro úplnost je možné dodat, že pokud mezi zákazníkem a provozovatelem distribuční či **15** případně přenosové soustavy dojde ke sporu ohledně připojení, spadá jeho autoritativní řešení ve smyslu § 17 odst. 7 písm. a) a c) do kompetencí Úřadu.

2. Nákup elektřiny

Podle písmene b) má zákazník právo nakupovat elektřinu od držitelů licence na výrobu elektřiny a od držitelů licence na obchod s elektřinou, nakupovat elektřinu z jiných států nebo na krátkodobém trhu s elektřinou organizovaném operátorem trhu.

Z vyjmenovaných možností nákupu elektřiny patří mezi nejběžnější nákup elektřiny od **17** obchodníka s elektřinou, méně často přímo od výrobce elektřiny. Nákup elektřiny se realizuje na základě smlouvy, a to smlouvy o dodávce elektřiny podle § 50 odst. 1, nebo (většinou) na základě smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny podle § 50 odst. 2. Zásadní rozdíl spočívá v tom, že smlouvou o sdružených službách je mu zajištěna i „související služba“ (především doprava elektřiny). Odběr bez smlouvy není možný, jednalo by se o neoprávněný odběr podle § 51 odst. 1 písm. a).

Ačkoli však zákazník má právo na nákup elektřiny, neexistuje nárok na uzavření **18** dodávkové smlouvy v pravém slova smyslu. Trh v elektroenergetice je plně liberalizovaný, neexistuje (na rozdíl od smlouvy o připojení) povinnost obchodníka s elektřinou či výrobce elektřiny takovou smlouvu uzavřít. V zásadě uzavření dodávkové smlouvy je otázkou autonomie vůle.

Nakupování elektřiny z jiných států nebo na krátkodobém trhu s elektřinou **19** organizovaném operátorem trhu [podle § 20a odst. 4 písm. a)] je možností využívanou zákazníky jen vzácně (obzvláště u klasických spotřebitelů). Organizovaný krátkodobý trh s elektřinou je upraven v **PTEI** (konkrétně podle **§ 4 PTEI** se skládá z blokového trhu, denního trhu a vnitrodenního trhu).

3. Právo na dopravu elektřiny

Zákazník má podle písmene c) právo na dopravu dohodnutého množství elektřiny do **20** odběrného místa za cenu uplatněnou v souladu s cenovou regulací.

Tato doprava se zajišťuje na základě smlouvy o zajištění služby přenosové soustavy **21** podle § 50 odst. 4 (pokud je odběrné místo připojeno k přenosové soustavě) nebo na základě smlouvy o zajištění služby distribuční soustavy podle § 50 odst. 6, resp. nejčastěji na základě smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny podle § 50 odst. 2 (kterou je zajištěna i dodávka komodity, tedy její nákup).

Cena „za dopravu“ je cenou regulovanou. Úřad reguluje ve smyslu zákona **22** v elektroenergetice ceny za související službu v elektroenergetice. Hmotněprávní úprava regulace těchto cen a závazná hlediska pro jejich regulaci jsou upraveny v § 19a, který rovněž tyto ceny vymezuje. Cenou za související služby v elektroenergetice se rozumí cena služby přenosové soustavy nebo služby distribuční

soustavy, která zahrnuje i cenu za systémové služby, cenu za činnosti operátora trhu včetně poplatku na činnost Úřadu a složku ceny na podporu elektřiny z podporovaných zdrojů energie podle **PoZE** (§ 19a odst. 2). Tyto ceny Úřad stanovuje [jedná se tedy o úředně stanovené ceny podle § 4 odst. 1 písm. a) CenZ]. O těchto cenách není tedy možné jednat, jejich výše je závazná a nemůže být měněna ani dohodou, neboť jsou stanoveny prostřednictvím cenových rozhodnutí, která jsou považována za normativní správní akty.

4. **Právo na informace o celkové směsi paliv dodavatele a informace o dopadu na životní prostředí**

Právo na informaci o celkové směsi paliv dodavatele a informace o dopadu na životní **23** prostředí je důsledkem implementace směrnice 2003/54. V případě informací o celkové směsi paliv se zveřejňují údaje o podílu každého zdroje elektřiny (obnovitelného, fosilního, jaderného) na celkové směsi paliv dodavatele.

5. **Právo na bezplatnou volbu a změnu dodavatele elektřiny**

Zákazník má podle písmene e) právo na bezplatnou volbu a změnu dodavatele **24** elektřiny. Zakotvení tohoto práva souvisí s postupnou liberalizací trhu s elektřinou. Zákazník je oprávněn vybrat si libovolného dodavatele elektřiny a s ním uzavřít smlouvu o dodávce elektřiny, resp. smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny, a následně nakupovat elektřinu za smluvně sjednanou cenu (cena za silovou elektřinu není oproti ceně za distribuci regulována).

Proces změny dodavatele elektřiny je upraven v **PTEI** (§ 33 a násl. PTEI). **25** Předpokladem změny dodavatele je podání žádosti o změnu dodavatele, kterou podává nový dodavatel (s nímž zákazník uzavřel smlouvu o dodávce elektřiny nebo o sdružených službách dodávek elektřiny) u operátora trhu. Změna může být následně i zastavena (§ 36 PTEI). Nastavení procesu je důležité, neboť reálně jinak nejde odlišit, kdo je aktuálně dodavatelem do daného odběrného místa zákazníka. Při uskutečněné změně dodavatele v případě, že s původním dodavatelem zákazník smluvní vztah řádně neukončil, je otázkou, zda tím původní smluvní vztah zaniká z důvodu nemožnosti plnění podle **ObčZ**. Proces změny dodavatele v tomto kontextu zasahuje do soukromoprávních vztahů.

Takto formulované oprávnění je spojeno se zákaznickovou povinností vymezenou **26** v odstavci 2 písmeni l) komentovaného ustanovení. Ve smyslu tohoto ustanovení je zákazník povinen při uplatnění práva na bezplatnou volbu a změnu dodavatele elektřiny dodržovat sjednanou délku výpovědní doby, jedná-li se o smlouvu na dobu neurčitou (§ 28 **63**).

Právo volby a realizace změny dodavatele je ze zákona bezplatné. V praxi se však **27** objevují tzv. aktivační poplatky uplatňované při změně dodavatele. Většinou se jedná o poplatek za zprostředkování změny dodavatele, tedy prostřednictvím dealerů, kteří nabízejí elektřinu především v rámci podomního prodeje. Pokud je dodavatel kontaktován zákazníkem přímo, žádná platba po něm v souvislosti se změnou dodavatele nemůže být požadována.

6. Právo nabízet a poskytovat podpůrné služby

Podpůrné služby jsou definovány v § 2 odst. 2 písm. a) bod 8 jako činnosti fyzických či **28** právnických osob, jejichž zařízení jsou připojena k elektrizační soustavě, které jsou určeny k zajištění systémových služeb a po jejichž aktivaci zpravidla dochází k dodávce regulační energie (§ 2 **184–190**). Systémové služby jsou vymezeny v bodu 13 téhož ustanovení jako činnosti provozovatele přenosové soustavy pro zajištění spolehlivého provozu elektrizační soustavy s ohledem na provoz v rámci propojených elektrizačních soustav (§ 2 **178–183**). Regulační energií se podle bodu 11 téhož ustanovení rozumí elektřina zajišťovaná aktivací podpůrných služeb nebo na vyrovnávacím trhu s regulační energií nebo elektřina obstaraná provozovatelem přenosové soustavy v zahraničí (§ 2 **191–202**).

Zjednodušeně řečeno, podpůrné služby jsou činnosti provozovatelů energetických **29** zařízení připojených k elektrizační soustavě, které jsou poskytovány provozovateli soustavy za účelem zajištění spolehlivého provozu elektrizační soustavy. Kodexem přenosové soustavy jsou definovány a patří mezi ně snížení výkonu, změna zatížení atd.

Právo nabízet a poskytovat tyto služby je spojeno se splněním podmínek stanovených **30** Pravidly provozování přenosové soustavy nebo Pravidly provozování distribuční soustavy, tedy dokumenty, které jsou schvalovány Úřadem podle § 97a.

Podpůrné služby se poskytují na základě smlouvy o poskytování podpůrných služeb **31** podle § 50 odst. 10. Touto smlouvou se poskytovatel podpůrných služeb zavazuje dodat sjednané množství podpůrných služeb ve stanovené kvalitě a provozovatel přenosové soustavy se zavazuje zaplatit cenu. Smlouva o poskytování podpůrných služeb vyžaduje písemnou formu.

7. Právo poskytovat a rozúčtovat jiné osobě elektřinu

Právo poskytovat a rozúčtovat jiné osobě elektřinu odebranou zákazníkem **32** prostřednictvím vlastního nebo jím provozovaného specifikovaného odběrného elektrického zařízení není v souladu s legální definicí zákazníka obsaženou v § 2 odst.

2 písm. a) bodu 17. Ta totiž zákazníka spojuje pouze se spotřebováváním elektrické energie, nikoli s jejím dalším poskytováním. V tomto kontextu je proto třeba pojem zákazníka vykládat širěji než jen jako zákazníka podle definice v § 2. Zákazníkem je tudíž i osoba, která tímto způsobem poskytuje a rozúčtovává jiné osobě elektřinu, přičemž až tato jiná osoba ji spotřebuje. Poskytnutím a rozúčtováváním se bez dalšího zákazník nestává obchodníkem s elektřinou. Zákazník však musí takovou činnost vyvíjet takovým způsobem, aby nevykazovala znaky podnikání, a tudíž se zákazník nedopouštěl neoprávněného podnikání v energetice (§ 3 **20–22**).

III. Povinnosti zákazníka

Rovněž vymezení povinností zákazníka v § 22 odst. 2 nelze považovat za taxativní **33** výčet.

Nesplnění zákonných povinností vymezených v § 28 odst. 2 [mimo porušení povinnosti **34** zaregistrovat se u operátora trhu před uskutečněním dodávky elektřiny od jiného výrobce elektřiny nebo obchodníka s elektřinou podle písmene i) a mimo porušení povinnosti při uplatnění práva na volbu dodavatele dodržovat sjednanou délku výpovědní doby podle písmene l)] je v případě zákazníka – fyzické osoby „nepodnikající“ přestupkem podle § 90 odst. 1 písm. e). Za spáchání tohoto přestupku zákazníkovi hrozí uložení pokuty až do výše 100 000 Kč podle § 90 odst. 4. Pokud se takového jednání dopustí zákazník – právnická osoba nebo fyzická osoba podnikající, pak se dopustí přestupku podle § 91a odst. 1 písm. i), za který je možné mu udělit pokutu až do výše 15 000 000 Kč podle odstavce 7 téhož ustanovení.

1. Povinnost řídit se pokyny technického dispečinku a Pravidly provozování distribuční nebo přenosové soustavy

Technický dispečink je upraven v § 26 a provádí především dispečerské řízení **35** v soustavě, které slouží k zajištění spolehlivého a bezpečného provozu elektrizační soustavy. Zákonem stanovené povinnosti zákazníka řídit se pokyny technického dispečinku, které se samozřejmě musejí týkat právě tohoto hlavního cíle dispečerského řízení, jsou tak zcela logické. Bližší úpravu k pokynům a jejich podobu upravuje **DispŘEI**.

Pravidla provozování distribuční nebo přenosové soustavy podléhají schválení Úřadem **36** podle § 97a. Jedná se o dokumenty specifické povahy, stojící na pomezí mezi kategoriemi právního předpisu a obecných obchodních podmínek. To, že jsou schvalovány Úřadem při zkoumání základních požadavků na ně kladených, má zajistit, že v nich nebudou obsažena žádná nepřiměřená ustanovení, například právě vůči zákazníkovi. Komentované ustanovení stanovuje jejich závaznost *ex lege* pro každého zákazníka (§ 97a **4**).

2. Povinnost umožnit instalaci měřicího zařízení

Měřicím zařízením se rozumějí veškerá zařízení pro měření, přenos a zpracování³⁷ naměřených hodnot [§ 2 odst. 2 písm. a) bod 5]. Měřicí přístroj se technicky zpravidla označuje jako „elektroměr“ a je jím měřeno množství odebrané elektrické energie.

Měření v přenosové nebo distribuční soustavě zajišťuje její provozovatel [§ 49 odst. 1,³⁸ § 24 odst. 10 písm. e), § 25 odst. 10 písm. f)], který také je povinen na svůj náklad zajistit instalaci vlastního měřicího zařízení stanoveného prováděcím právním předpisem (§ 49 odst. 7). Provozovatel přenosové nebo příslušné distribuční soustavy tedy je vlastníkem měřicího zařízení, které je také povinen udržovat či ověřovat jeho správnost. Není nicméně vyloučeno, aby si zákazník osadil se souhlasem příslušného provozovatele i vlastní kontrolní měřicí zařízení (§ 49 odst. 3).

Instalace měřicího zařízení je pro zákazníka zásadní, neboť na základě naměřených³⁹ hodnot následně probíhá stanovení a vyúčtování spotřebované elektrické energie.

a základě zmocňovacího ustanovení [§ 98a odst. 1 písm. a)] jsou otázky spojené⁴⁰ s měřením dále upraveny vyhláškou (v současnosti **MěřEI**). Tato vyhláška upravuje způsoby měření, umístění měřicích zařízení, ale obsahuje také řešení situací, kdy jsou údaje zaznamenané měřicím zařízením nedostupné.

Instalace měřicího zařízení je pro zákazníka nezbytná také proto, aby k odběru⁴¹ elektrické energie docházelo ze strany zákazníka vůbec legálně. Bez měřicího zařízení může odběr probíhat pouze tehdy, pokud tak bylo mezi zákazníkem a provozovatelem přenosové nebo příslušné distribuční soustavy ujednáno ve smlouvě o připojení. Za jiné situace se zákazník dopouští neoprávněného odběru elektřiny z elektrizační soustavy [§ 51 odst. 1 písm. c)]; stejně tak za situace, kdy je odběr sice měřen měřicím zařízením, avšak byly do něj učiněny neoprávněné zásahy nebo nebylo připojeno provozovatelem přenosové nebo distribuční soustavy [§ 51 odst. 1 písm. e)]. Dopustí-li se zákazník neoprávněného odběru elektřiny, je povinen nahradit škodu. Neoprávněný odběr elektrické energie je z hlediska vyčíslení škody velmi náročným úkolem, neboť zpravidla nelze přesné množství odebrané elektřiny zjistit, a tudíž nelze ani zjistit skutečnou výši škody (*Matocha 2016*). **MěřEI** upravuje výpočet náhrady škody, ale použitelný je pouze subsidiárně, pokud výši škody nelze zjistit měřením či z jinak zjištěných prokazatelných údajů.

3. Povinnost umožnit přístup k měřicím zařízením

Má-li provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy zajišťovat měření odebrané⁴² elektřiny a v této souvislosti měřicí zařízení udržovat, ověřovat jeho správnost

a konečně také provádět odečty, musí mít zajištěn přístup k těmto měřicím zařízením. Povinnost zákazníka umožnit přístup zakotvená v písmeni c) je zopakována v § 49 odst. 6, podle kterého jsou mimo jiné také zákazníci povinni umožnit provozovateli přenosové a distribuční soustavy přístup k měřicímu zařízení a neměřeným částem odběrného elektrického zařízení za účelem provedení kontroly, odečtu, údržby, výměny či odebrání měřicího zařízení.

Nerespektování této povinnosti nezakládá pouze naplnění skutkové podstaty přestupku **43** podle § 90 odst. 1 písm. e) (v případě zákazníka jako fyzické osoby nepodnikající) nebo přestupku podle § 91a odst. 1 písm. i) (v případě zákazníka jako právnické osoby nebo fyzické osoby podnikající). Toto jednání zákazníka *contra legem* je spojeno také se vznikem práva provozovatele přenosové soustavy na omezení dodávky elektřiny nebo její přerušení v nezbytném rozsahu [§ 24 odst. 3 písm. c) bod 4]. Přísněji je toto oprávnění upraveno ve vztahu k provozovateli distribuční soustavy [podle § 25 odst. 3 písm. c) bodu 9 má provozovatel distribuční soustavy právo omezit nebo přerušit v nezbytném rozsahu dodávku elektřiny účastníkům trhu s elektřinou při odběru elektřiny, kdy zákazník opakovaně bez vážného důvodu neumožnil přístup k měřicímu zařízení nebo neměřeným částem odběrného elektrického zařízení, přestože byl k umožnění přístupu za účelem provedení kontroly, odečtu, údržby, výměny či odebrání měřicího zařízení alespoň 15 dnů předem písemně nebo jiným prokazatelným způsobem vyzván].

4. Povinnost udržovat odběrná elektrická zařízení v odpovídajícím stavu

Zákazník je povinen udržovat své odběrné elektrické zařízení ve stavu, který odpovídá **44** právním předpisům a technickým normám. To znamená, že odpovědnost za udržování tohoto stavu leží výlučně na zákazníkovi, ať už k závadnému stavu odběrného elektrického zařízení došlo jeho přičiněním, či například v důsledku přírodních vlivů. Uvedení do stavu souladného s právními předpisy a technickými normami je povinen obstarat zákazník vynaložením vlastních nákladů.

Závazné jsou ve smyslu citovaného ustanovení i technické normy, které jinak nejsou **45** obecně závazným předpisem.

Pro praxi zákazníka je důležitá revize odběrného elektrického zařízení, a to ve vlastním **46** zájmu. Nejenomže porušení povinnosti podle tohoto ustanovení (stejně jako v případě jiných povinností zákazníka) je přestupkem, avšak v důsledku nedostatečné údržby, neodborné kontroly atp. může dojít k materiální škodě a potížím s úhradou vzniklé škody pojišťovnou.

5. Povinnost předávat operátorovi trhu technické údaje ze smluv o dodávce

Pokud je zákazník subjektem zúčtování, je povinen předávat technické údaje ze smluv **47** o dodávce elektřiny operátorovi trhu.

Subjektem zúčtování je zákazník, pokud pro něj operátor trhu na základě smlouvy **48** o zúčtování (§ 50 odst. 7) provádí vyhodnocení, zúčtování a vypořádání odchylek. Vypořádávání odchylek nastává v situaci, kdy se zákazník zaváže k určité spotřebě, a je tudíž třeba vypořádávat odchylku mezi plánovaným a skutečně odebraným množstvím elektrické energie. Zákazník je subjektem zúčtování jen výjimečně, zpravidla má totiž uzavřenou smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny, kdy je odpovědnost za odchylku přenesena na obchodníka s elektřinou, případně na výrobce elektřiny (§ 50 odst. 3).

6. Povinnost provádění technických opatření k zabránění ovlivňování kvality elektřiny

Zákazník není povinen pouze udržovat své odběrné elektrické zařízení ve stavu, který **49** odpovídá právním předpisům a technickým normám, nýbrž je povinen i provádět technická opatření, která vedou k zamezení ovlivňování kvality elektřiny v neprospěch ostatních účastníků trhu. Jedná se přitom o opatření dostupná, což svědčí závěru, že technická opatření mají být v čase aplikována v souladu s technickými trendy.

7. Povinnost podílu na úhradě oprávněných nákladů

Písmeno g) zakládá povinnost zákazníka podílet se podle výše odebíraného příkonu na **50** úhradě oprávněných nákladů provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele distribuční soustavy spojených s připojením jeho zařízení a se zajištěním požadovaného příkonu. Zákazník se tudíž musí podílet na nákladech, které vynaložil příslušný provozovatel distribuční soustavy, potažmo provozovatel přenosové soustavy na připojení odběrného elektrického zařízení. Ostatně mezi podstatné náležitosti smlouvy o připojení podle § 50 odst. 3 patří závazek žadatele uhradit podíl na oprávněných nákladech na připojení.

Stanovení podílu na úhradě oprávněných nákladů odpovídá odebíranému příkonu. **51** Konkrétně se výše podílu na oprávněných nákladech stanovuje podle vyhlášky [na základě zmocnění v § 98a odst. 2 písm. g)], kterou je v současnosti **PPřiEI**. Skutečně vynaložené náklady na připojení tedy nejsou relevantní.

Povinnost podílet se na úhradě oprávněných nákladů je spojena nejen s připojením, ale **52** i s navýšením rezervovaného příkonu.

8. Povinnost úpravy odběrného elektrického zařízení při změně parametrů elektřiny

Parametry elektřiny ve svém souhrnu určují kvalitu elektrické energie. Řada parametrů **53** je určena technickými normami (například ČSN). Změnou parametru může být například přechod na jiné napětí. Pokud taková situace nastane, je zákazník povinen na svůj náklad upravit odběrná elektrická zařízení tak, aby odpovídala těmto změnám.

Podobně je povinnost stanovena i výrobci elektřiny [§ 23 odst. 2 písm. r)] **54** a provozovateli distribuční soustavy [§ 25 odst. 11 písm. i)].

9. Povinnost zaregistrovat se u operátora trhu

Zákazník je podle písmene i) povinen zaregistrovat se u operátora trhu před **55** uskutečněním dodávky elektřiny od jiného výrobce elektřiny nebo obchodníka s elektřinou.

Výklad tohoto ustanovení je problematický, ovšem lze sledovat návaznost s PTEI. Podle **56** § 15 odst. 3 PTEI platí, že zákazník je registrován v informačním systému operátora trhu prostřednictvím svého odběrného místa podle § 16 odst. 2; podle § 16 odst. 2 PTEI potom platí, že provozovatel přenosové nebo distribuční soustavy přiděluje a sděluje účastníkovi trhu jeho osmnáctimístný číselný kód a registruje u operátora trhu jednotlivá odběrná místa připojená k přenosové nebo distribuční soustavě, u kterých se uskutečnila změna dodavatele nebo u kterých je dodavatelem dodavatel poslední instance, a jednotlivá předávací místa výroben připojená k přenosové nebo distribuční soustavě, s výjimkou výroben připojených do odběrných míst zákazníků podle § 28 EnerZ.

10. Povinnost úhrady dodavateli poslední instance

Úprava dodavatele poslední instance (§ 12a) směřuje v oblasti elektroenergetiky **57** k zajištění dodávek elektřiny zákazníkům, jejichž dodavatel ztrácí určité důležité předpoklady k řádnému dodávání předmětné komodity (pozbyl oprávnění nebo jako subjekt zúčtování nesplňuje finanční podmínky zúčtování odchylek nebo v případě dodávky elektřiny na základě smlouvy o sdružených službách dodávky elektřiny nemá zajištěnou související službu, § 12a odst. 2).

Dodavatel poslední instance je vymezen v § 12a odst. 1 (§ 12a **5–13**). Pro takto **58** určeného dodavatele vzniká povinnost dodávat elektřinu zákazníkům *ex lege* (dnem, kdy operátor trhu oznámí dodavateli poslední instance registrační číslo odběrného místa dotčeného zákazníka, v němž nikdo neodpovídá za odchylku, § 12a odst. 2). Protože vznik povinnosti dodávek zákazníkům zakládá zákon (mezi dodavatelem

a zákazníkem neexistuje smluvní vztah), musí i zákon založit povinnost zákazníka za dodanou elektřinu zaplatit. Tuto povinnost zákazníka formuluje právě § 28 odst. 2 písm. j).

Zákazník touto skutečností nemůže být překvapen, protože podle § 12a odst. 4 je **59** dodavatel poslední instance povinen zákazníkovi oznámit nejen zahájení dodávky, ale i výši ceny a ostatní podmínky dodávky. Skutečnost, že dodávky elektřiny jsou realizovány na ryze zákonném podkladě, je důvodem, aby cena za dodanou elektřinu byla regulována a nebyla jednostranně určována dodavatelem elektřiny. V působnosti Úřadu proto je regulovat ceny elektřiny dodavatele poslední instance (§ 17 odst. 11), přičemž tak ve smyslu § 19a odst. 5 činí formou věcně usměrňovaných cen. V případě, že o to dodavatel poslední instance požádá, Úřad rozhodne o cenách dodavatele poslední instance jako o cenách maximálních.

11. Povinnost umožnění změny místa připojení

Podle písmene k) je zákazník povinen při stavebních úpravách distribuční soustavy **60** anebo její části, včetně přípojek, umožnit změnu místa připojení, včetně změny umístění měřicího zařízení na veřejně přístupná místa. Tato úprava má logiku v tom smyslu, že je preferováno veřejně dostupné umístění měřicího zařízení, aby se při odečtech nebylo nutné se zákazníkem domlouvat na odečtu atd. Na druhou stranu však zákazník nemusí být vždy vlastníkem odběrného zařízení, proto by měla tato povinnost být vztažena spíše vůči vlastníkovi.

Dále podle tohoto ustanovení platí, že dojde-li v důsledku stavebních úprav ke změně **61** umístění měřicího zařízení, považuje se elektrické zařízení za ním za odběrné elektrické zařízení v majetku vlastníka nemovitosti; veškeré náklady na provedené změny hradí provozovatel distribuční soustavy. Ačkoli je tedy zařízení ve vlastnictví jiné osoby než provozovatele distribuční soustavy, veškeré vzniklé náklady hradí provozovatel distribuční soustavy, nemůže být vyžadována finanční spoluúčast po vlastníkovi.

Problematická je nicméně formulace, že se elektrické zařízení za měřicím zařízením **62** považuje za majetek vlastníka nemovitosti. Zákonodárce evidentně pominul možnost, že vlastníkem odběrného zařízení a vlastníkem nemovitosti nemusí být jedna a tatáž osoba. Proto pokud by se v důsledku stavebních úprav mělo změnit vlastnictví odběrného zařízení, došlo by tím v podstatě k vyvlastnění bez náhrady v rozporu s LPS.

12. Povinnost dodržení výpovědní doby při změně dodavatele

Zákazník má právo na bezplatnou volbu a změnu dodavatele elektřiny podle § 28 odst. **63** 1 písm. e). Pokud však toto právo uplatní, musí dodržet sjednanou délku výpovědní

doby, jedná-li se o smlouvu na dobu neurčitou. Takové ustanovení lze považovat za poněkud nadbytečné, neboť i v rámci dodavatelsko-odběratelských vztahů platí, že smlouvy zavazují a je třeba je dodržovat. Zákazník proto je povinen v případě platně sjednané smlouvy respektovat dobu, na jakou byl závazek uzavřen, jedná-li se o smlouvu na dobu určitou; v případě smlouvy na dobu neurčitou dodržet sjednanou délku výpovědní doby, neboť až jejím uplynutím smluvní vztah zaniká.

IV. Zákaz zásahů na odběrných elektrických zařízeních

Ve smyslu odstavce 3 na odběrných elektrických zařízeních, kterými prochází **64** neměřená elektřina, nesmějí být prováděny žádné zásahy bez předchozího souhlasu provozovatele přenosové soustavy nebo provozovatele distribuční soustavy. Právě zásahy v těchto částech odběrných elektrických zařízení často vedou k neoprávněným odběrům. Příkladem může být situace, kdy pachatel v místě hlavní domovní skříně propojil pojistky a nahradil u elektroměrových desek elektroměry vodičem, v důsledku čehož mohl následně vědomě z neměřené části odebírat elektřinu.

Porušení tohoto zákazu je přestupkem podle § 90 odst. 1 písm. f) a § 91a odst. 1 písm. **65** j).

V. Náhradní zdroj

Náhradní zdroj (jinými slovy agregát, elektrocentrála, záložní zdroj) má zákazníkovi **66** zabezpečit nepřetržitý přístup elektřiny v situaci, kdy z různých důvodů došlo k výpadku v dodávce elektřiny. Pokud náhradní zdroj není propojen s přenosovou nebo distribuční soustavou, není zákazník v jeho instalaci a využívání v podstatě nijak omezen. Pokud však k takovému propojení dojít má, může být náhradní zdroj provozován pouze po dohodě s provozovatelem přenosové nebo distribuční soustavy (zpravidla půjde o změnu smlouvy o připojení).

Pokud by takovou dohodu zákazník (fyzická osoba „nepodnikající“) s provozovatelem **67** přenosové nebo distribuční soustavy neuzavřel, dopustil by se přestupku podle § 90 odst. 1 písm. g). Pro právnické a fyzické osoby podnikající stejně formulovaná skutková podstata přestupku absentuje.

VI. Zákazník provozující výrobu elektřiny

Odstavec 5 zakládá právo zákazníka provozovat výrobu elektřiny s nízkým **68** instalovaným výkonem (do 10 kW) pouze na základě smlouvy o připojení (§ 50 odst. 3), pokud je propojena s elektrizační soustavou (ať už přenosovou, nebo distribuční) a zároveň pokud ve stejném odběrném místě není připojena jiná výroba elektřiny.

S komentovaným ustanovením je spojen § 3 odst. 3, podle kterého podnikat v energetických odvětvích na území České republiky mohou za podmínek stanovených tímto zákonem osoby pouze na základě licence udělené Úřadem; licence se dále vyžaduje na výrobu elektřiny ve výrobnách elektřiny s instalovaným výkonem nad 10 kW určené pro vlastní spotřebu zákazníka, pokud je výrobní elektřina propojena s přenosovou soustavou nebo s distribuční soustavou, nebo na výrobu elektřiny vyrobenou ve výrobnách elektřiny s instalovaným výkonem do 10 kW včetně, určené pro vlastní spotřebu zákazníka, pokud je ve stejném odběrném místě připojena jiná výrobní elektřina držitele licence.

Z uvedeného vyplývá, že zákazník provozující výrobu elektřiny propojenou **69** s elektrizační soustavou, která má instalovaný výkon do 10 kW a která slouží pro vlastní spotřebu, není povinen být držitelem licence na výrobu elektřiny (tj. tato výrobní elektřina je provozována stále „zákazníkem“, nikoli „výrobcem elektřiny“). Pokud by existoval úmysl s vyrobenou elektřinou obchodovat, je naopak nezbytné mít licenci udělenou.

Opačně k tomu, pokud určitý subjekt provozuje výrobu elektřiny s vyšším instalovaným **70** výkonem, byť tak činí pro vlastní spotřebu, musí být držitelem licence, je-li tato výrobní propojena s přenosovou nebo distribuční soustavou. Totéž platí v situaci, kdy je ve stejném odběrném místě připojeno více zdrojů, které ve svém souhrnu přesahují instalovaný výkon 10 kW.

Ačkoli zákazník ve smyslu § 28 odst. 5 nemusí být držitelem licence, vztahují se na něj **71** některá práva a povinnosti výrobce elektřiny podle § 23. Mezi práva zákazníka v tomto ohledu patří právo na připojení jeho výrobní za stanovených podmínek [§ 23 odst. 1 písm. a)]. Mezi povinnosti patří zajistit připojení zařízení na vlastní náklady [§ 23 odst. 2 písm. a)], zpřístupnit měřicí zařízení provozovateli přenosové nebo distribuční soustavy, ke které je výrobní elektřina připojena [§ 23 odst. 2 písm. c)], řídit se pokyny technického dispečinku [§ 23 odst. 2 písm. e)], povinnost dodržovat parametry kvality dodávané elektřiny [§ 23 odst. 2 písm. i)] a povinnost podílet se na úhradě oprávněných nákladů provozovatele přenosové nebo distribuční soustavy spojených s připojením výrobní elektřiny [§ 23 odst. 2 písm. j)].

Explicitně odstavec 6 formuluje další povinnosti, které jsou takovému zákazníkovi **72** stanoveny. Jedná se o povinnosti týkající se především bezpečnosti zařízení atp.

Pravděpodobně největší problematickou otázkou vznikající ohledně komentovaného **73** ustanovení je vymezení „vlastní spotřeby“ zákazníka. Zákazníkům není svěřeno právo na dodávku elektřiny z jejich výrobní ostatním účastníkům trhu prostřednictvím elektrizační soustavy, na druhou stranu není jednoznačné, zda pod vlastní spotřebu lze

zahrnout i dodávání přebytků do soustavy (samozřejmě na základě uzavřené smlouvy, aby nedošlo k neoprávněné dodávce podle § 52). Z toho pak vyplývá otázka, zda je možné požadovat v rámci smlouvy o připojení sjednání rezervace výkonu většího než nulového.

Mezi povinnostmi, které jsou zákazníkovi v § 28 odst. 5 a 6 výslovně uloženy, je **74** i povinnost dodržovat parametry kvality dodávané elektřiny. Zakotvení uvedené povinnosti by svědčilo pro skutečnost, že zákonodárce počítá s možností dodávky přebytků zákazníkem v režimu § 28 odst. 5, a tedy i se sjednáním nenulového rezervovaného výkonu v rámci smlouvy o připojení. Ostatně takový závěr podporuje i povinnost podílu na úhradě nákladů spojených s připojením výroby elektřiny, neboť ve smyslu **§ 12 PPřIEI** v případě nulového rezervovaného výkonu bude nulový i podíl na oprávněných nákladech. Nelze tedy za použití této argumentace vyloučit, že zákazník v režimu § 28 odst. 5 (tedy aniž by byl držitelem licence) může sjednat i vyšší než nulový rezervovaný výkon a následně (při existenci příslušného právního titulu) legálně dodávat přebytky do elektrizační soustavy.

Na druhou stranu zákonodárce explicitně mezi právy zákazníka jmenuje pouze právo **75** podle § 23 odst. 1 písm. a), tedy právo připojit své zařízení k soustavě za stanovených podmínek. Další práva svěřená výrobcí elektřiny však zákazníkovi založena nejsou. Konkrétně tak zákazníkovi není výslovně uloženo právo dodávat elektřinu vyrobenou v jím provozované výrobně elektřiny ostatním účastníkům trhu s elektřinou nebo do jiných států prostřednictvím přenosové soustavy nebo distribuční soustavy nebo přímým vedením [§ 23 odst. 1 písm. b)]. V tomto ohledu se jako logický závěr jeví, že zákazník nemá právo dodávat elektřinu, kterou sám vyrobil, do elektrizační soustavy, aniž by byl držitelem licence na výrobu elektřiny. Skutečnost, že zákazníkovi výslovně nebylo založeno právo dodávat elektřinu do elektrizační soustavy, se jeví jako silnější argument než dovozování této možnosti z povinností zákazníka, které budou jinak v zásadě obsoletními.

VII. Povinnosti vlastníka nemovitosti

Odstavec 7 stanovuje povinnosti vlastníka nemovitosti, do které je zákazníkům **76** dodávána elektřina na základě smlouvy. Vlastník nemovitosti nemusí být totožný se zákazníkem (klasickým příkladem mohou být bytové domy), nemovitost může mít také více odběrných míst.

V komentovaném ustanovení není blíže specifikováno, co se rozumí smlouvou, na **77** základě které je zákazníkům dodávána elektřina. Prvotně se jistě jedná o smlouvu o sdružených službách dodávek elektřiny či o smlouvu o dodávce elektřiny. Ovšem jak upozorňují někteří autoři (*Eichlerová, Handrlica, Jasenský, Kořán, Košťál, Plášilová,*

Zákoucký 2016 s. 583), takový závěr by znamenal, že vlastník nemovitosti by nebyl povinen zákazníkům umožnit dodávku zajišťovanou dodavatelem poslední instance. Takový závěr se však sám o sobě jeví jako zjevně absurdní a excesivní. Za logické řešení tohoto problému nicméně lze považovat takový výklad, v důsledku něhož bude za smlouvu, „na jejímž základě“ je zákazníkům dodávána elektřina, označena smlouva o připojení. Připojení odběrného elektrického zařízení je nezbytným předpokladem realizace dodávek elektřiny, nadto § 28 odst. 1 písm. a) zakládá zákazníkovi právo na její uzavření, má-li mimo jiné k připojení souhlas právě vlastníka dotčené nemovitosti.

EnerZ v § 45 odst. 12 ke společné domovní elektrické instalaci stanoví, že tyto instalace **78** v domech sloužících pro připojení více zákazníků z jedné elektrické přípojky nejsou součástí elektrické přípojky a dále že společná domovní elektrická instalace je součástí nemovitosti.

Mezi povinnosti vlastníka nemovitosti patří především povinnost tuto dodávku elektřiny **79** zákazníkům vůbec umožnit.

Vzhledem k tomu, že dodávka elektřiny probíhá zpravidla přes společnou domovní **80** elektrickou instalaci, je vlastník nemovitosti povinen ji udržovat ve stavu, který odpovídá právním předpisům a technickým normám [podobně je zákazníkům podle odstavce 2 písm. d) stanovena povinnost udržovat odběrná elektrická zařízení ve stavu, který odpovídá právním předpisům a technickým normám].

Spolu s tím zákon vlastníkovi nemovitosti explicitně ukládá povinnost poskytovat **81** technické údaje o společné domovní elektrické instalaci držiteli licence na distribuci elektřiny a umožnit mu přístup k ní.